

เทศน์เช้า วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้วันพระ วันพระ ดุสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นลูกกษัตริย์ ลูกกษัตริย์อุดม สมบูรณ์ทางโลก แต่ท่านไปเพียวสวณเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตายไข้ใหม่ เราต้องอยู่ฝั่ง ตรงข้ามที่ไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย

เวลาท่านออกแสวงหาฯ นะ ด้วยความที่ว่าเป็นกษัตริย์นะ เวลาเป็นกษัตริย์มัน เพียบพร้อมสมบูรณ์ไปทั้งนั้นนะ เวลาออกไปแสวงหา เป็นผู้แสวงหา มันจะได้อะไรมันต้อง อดทน มันต้องต่อสู้กับกิเลสตัณหาความทะยานอยากของตน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมฯ ขึ้นมา เวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วิมุตติ สุขฯ วิมุตติสุขมันสุขที่ไหน มันสุขที่หัวใจนั่นใจ

ถ้าสุขที่หัวใจนั่นนะ หัวใจนั่น ดุสิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชน สัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรมไปนะ สังคมใดที่เขาเดือดร้อน สังคมใดที่เขา มีความทุกข์ มีโรคระบาด มีความทุกข์ความยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านไปโปรด ให้เขามีความร่มเย็นเป็นสุขของเขา ให้เขามีความพออยู่พอกินของเขา ให้ครอบครัวเขา เจริญรุ่งเรืองขึ้นมา

วันพระ วันนี้วันพระ เราแสวงหาของเรา เราทำของเรา เราเกิดมาเป็นคนๆ เป็นคนมันดีที่ หัวใจนี้ ถ้าหัวใจนี้ถ้ามันมีจุดยืนของมัน มันจะมีน้ำใจต่อสัตว์โลก น้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ถ้ามีน้ำใจต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีเพื่อหัวใจดวงนี้ ถ้าหัวใจ ดวงนี้ สิ่งที่เราเสียสละไป เราทำเพื่อคุณงามความดีของเรา

เราไม่ได้ทำเพื่อเอาหน้าเอาตา เราไม่ได้ทำเพื่อกดขี่ข่มเหงใคร อันนั้นมันทำเพื่อกิเลสใจ จะทำสิ่งใดก็ต้องให้คนรับรู้ จะทำสิ่งใดก็ต้องให้คนยกย่องสรรเสริญ จะทำสิ่งใดๆ กิเลสทั้งนั้น เพราะมันทำเพื่ออำนาจบาตรใหญ่

แต่ถ้าทำโดยธรรมๆ โดยธรรมมันกฎเกณฑ์ของตนให้ลงไป แล้วทำเพื่อประโยชน์กับเราๆ ประโยชน์เพื่อเจตนาที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ เราไม่ได้ทำเพื่อให้เขายกย่องสรรเสริญเรา เราทำเพื่อไม่ให้เขาตกทุกข์ได้ยาก เขามีอยู่มีกินของเขา เราดูแลเขา

แต่ถ้าเราจะทำเพื่อประโยชน์สังคมๆ ประโยชน์สาธารณะ ประโยชน์สาธารณะทุกคนได้ ใช้ได้สอยร่วมกัน แต่เวลาจะประพฤติปฏิบัติของใครของมัน ไม่มีใครทำแทนใครได้นะ ถ้าไม่มีใครทำแทนกันได้ เห็นไหม

คนเกิดมาต้องมีอำนาจวาสนา ถ้ามีอำนาจขึ้นมามันจะมีจิตใจที่เป็นสาธารณะ จิตใจที่ ทำเพื่อเราๆ ใจ ถ้าทำเพื่อเรา เพื่อเราก็ออกสังคมนั้นแหละ ถ้าสังคมร่มเย็นเป็นสุข เราจะมีโอกาส ภาวนา

วันนี้วันพระตรงกับวันไหว้ เวลาวันไหว้ๆ เขาไหว้ของเขา ไหว้บรรพบุรุษของเขา ถ้าไหว้ บรรพบุรุษของเขา นี่ใจ ที่ว่าจิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะๆ ถ้ามันเป็นชาติเป็นตระกูลของเรา เราจะระลึกถึงมันมีความผิดตรงไหน มันไม่มีความผิดหรอก

แต่เวลาเราทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลคุณงามความดีของเราๆ เวลาสะอาดบริสุทธิ์ ถือ รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์แล้วต้องเชื่อในรัตนตรัย

ถ้าเชื่อในรัตนตรัย แล้วเขาเชื่อจริงๆ นะ

เวลาที่ผู้ประพฤติปฏิบัติเวลามีดวงตาเห็นธรรมๆ ไม่ถือมงคตื้นขาว ไม่ถือมงคตื้นขาว มันรู้ชัดเห็นจริงตามหัวใจนั้น ถ้ามันรู้ชัดเห็นจริงตามหัวใจนั้น

สิ่งใดที่มีคุณค่า เหมือนเรากินอาหาร อาหารที่เป็นพิษเราก็ไม่ต้องการ อาหารที่เป็นพิษ น้อยเราก็หลีกเลี่ยงใช้ไหม อาหารที่เป็นคุณประโยชน์กับเรา นี่ก็เหมือนกัน การกระทำๆ เรารู้เรา เห็นของเรา แต่เราไม่รู้เราเห็นของเราแต่มีความจำเป็น เวลาคนมีความจำเป็นของเขา เขาไม่มี

อาหารที่สะอาดบริสุทธิ์ของเขา เขามีอาหารที่เขาพอประทังชีวิตของเขาได้ เขาก็ขอประทังชีวิตของเขาไป มันเป็นเรื่องวิวัฒนาการนะ

ถ้าคนที่เขาสะอาดบริสุทธิ์ เขาสะอาดบริสุทธิ์ในหัวใจของเขา ถ้าเขาไม่ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ถือมงคลตื่นข่าวในหัวใจของเรา ถ้าไม่ถือมงคลตื่นข่าวในหัวใจของเรา เราไม่ล้มละเลเทเมา เราไม่เหลวไหล เราไม่กะล่อน เราไม่ปลิ้นปล้อน

แหม! ถือรัตนตรัย ไม่ถือมงคลตื่นข่าว เวลาพูดอย่างทำอย่าง คิดอย่างหนึ่ง พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง นี่สัตว์ประหลาด เวลาผลประโยชน์ก็ของเรา เวลาไม่ใช่ก็ของคนอื่น นี่เงอย่างนี้หรือที่ว่าถือรัตนตรัย อย่างนี้หรือที่ไม่ถือมงคลตื่นข่าว

แต่เวลาสังคมเขามีสติปัญญาของเขา เขาได้ทำบุญกุศลของเขา เขามีพ่อแม่ปู่ย่าตายายของเขา เขาจะระลึกถึงของเขานะ เวลาวันตรุษวันสารทของเขา เขาเคารพบูชาของเขาก็เรื่องของเขา เรื่องของเขา คนมีความเห็นอย่างนั้น เขามีความสุขอย่างนั้น

ทุกคนต้องให้กินอาหารเหมือนกัน ทุกคนต้องให้สะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน ในโลกนี้มันไม่มี ถ้าโลกนี้ไม่มี คนเราถ้าขาดที่พึ่งแล้วมันว่าเหว่นะ ถ้าคนมันไม่ขาดที่พึ่ง ในเมื่อหัวใจของเขา ยังไม่เข้มแข็งพอ เขาจะหาที่พึ่งของเขาต่อเนื่องไป

ความเป็นที่พึ่งของเราๆ ใจ ถ้าที่พึ่งของเรา คนเรามันมีกำลังมากขึ้น มันฉลาดมากขึ้น มันก็จะแสวงหาสิ่งที่พึ่งที่มีคุณประโยชน์

เวลาเราสวดมนต์ทุกวัน “สิ่งที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่ สิ่งที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่” เราก็ทำคุณงามความดีเราแล้ว เราก็สร้างประโยชน์ของเราแล้ว แต่สิ่งที่ดีกว่านี้ยังมีอยู่ เห็นไหม

เวลามันสุขสงบมันก็สุขสงบของมัน เวลามันเครียดมันทุกข์มันยากมันทุกข์ของมัน มันเป็นอนิจจัง มันไม่คงที่ มันพึ่งได้ชั่วคราว มันพึ่งไม่ได้เต็มที่ มันพึ่งไม่ได้จริงจัง ถ้าที่พึ่งจริงจัง มันทำอะไร

นี่พระพุทธศาสนา ถ้าเขาจะเอาจริงเอาจัง เวลาเข้าถึงพระพุทธศาสนา เราทำทาน เรามีศีล เราจะปฏิบัติของเรา เราจะควบคุมดูแลหัวใจของเรา

เราจะมีอำนาจวาสนามากน้อยแค่ไหน เราก็มีศรัทธาความเชื่อที่อยากจะค้นคว้าหา
สัจจะความจริงในใจของเรา ถ้าเราค้นคว้าหาสัจจะความจริงในใจของเรา เห็นไหม

เวลาคนประพฤติปฏิบัติไป นรกสวรรค์มีหรือไม่ ภพชาติมีหรือไม่ เวลามันสงบเข้ามามัน
เห็นใจของตนนะ โอ้โฮ! นรกสวรรค์มีหรือไม่? มันฝังใจนะ

คนทำความสงบของของใจได้ ดูลิ ฤๅษีชีไพรที่เขาทำฌานสมาบัติก็ความสงบนี้แหละ
ทำไมเขาระลึกชาติได้ ทำไมเขาารู้ได้เขาเห็นได้ ถ้าเขาารู้ได้เขาเห็นได้ เห็นแล้วก็เห็นเลยไปไง เห็น
แล้วก็ไม่มีประโยชน์กับตนไ

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านรู้ท่านเห็น ท่านรู้ท่านเห็นเพื่อมาให้เรา
สลดสังเวชไ ให้เราเห็นโทษของมันไ ให้เห็นโทษของความที่ไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์มันจะเป็นอย่าง
นี้ไ

แล้วถ้ามันจะสิ้นสุดแห่งทุกข์ละ ใครสอน ที่ไหนเขาสอนกันนะ มีแต่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าไ ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนาไหนไม่มีผล ศาสนาไหนไม่มีการกระทำ ศาสนา
ไหนไม่มีผล

นี้ไ เวลามรรคมันเกิด มรรคเกิดในตำราใช้ไหม เวลาศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า นี้ไ มรรค ๘ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ชอบ แล้วชอบของใครละ ชอบ
ของกิเลสไ ถ้ากิเลสมันชอบมันก็ว่าชอบ ถ้ากิเลสมันสะเพือนมันก็ไม่ชอบ นี่มันชอบของกิเลสไ
มันไม่ชอบตามความจริงไ มันก็เลยไม่มัชฌิมาปฏิบัติ

มัชฌิมาปฏิบัติ ความชอบธรรมๆ ถ้าความชอบธรรมขึ้นมา เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป
พระพุทธานุศาสนานันยอดเยี่ยมอย่างนี้ มันสุดยอดอย่างนี้ แล้วมันสุดยอดขึ้นมาแล้วถ้ามันเป็น
จริงมันเห็นจริงของมันนะ

เวลาเห็นจริง เห็นไหม ล้มลุกคลุกคลาน ดูลิ เราทำความสงบของใจว่าจะระงับเข้ามา
แล้วเวลาเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มหัศจรรย์ ปัญญาที่มันเป็นภาวนามยปัญญานะ ปัญญาที่
มันถอดมันถอนไม่ใช่ปัญญาของเรานะ ไม่ใช่ปัญญาไม่เข้าข้างใครนะ ไม่ใช่ปัญญาลำเอียงไ
ถ้าลำเอียงมันจะเป็นมัชฌิมาปฏิบัติได้อย่างไร

ในเมื่อเราเป็นปัญญาของเรา เราเป็นคนคิดมันก็ต้องดีไปหมด มันคิดเห็นทุกอย่าง ถูกต้องดีงามไปหมดเลย แต่คนอื่นผิดทั้งนั้น

มันจะผิดมันจะถูกมันเรื่องของเขา เรื่องของเรามันต้องถนอมพิชใช้ในใจของเรา เห็นถูกๆ ไปเพิ่มทิวภูมิมานะ เห็นถูกๆ ยกตนข่มท่าน เห็นถูกๆ แล้วแต่ความให้หลงไหลเคลิบเคลิ้มไปกับ ความสลับไสลที่กิเลสมันหลอก ถูกหรือ ถูกใช้ไหม

ถ้ามันถูกๆ มันสำรอกมันคายอย่างไร มันเห็นเป็นความจริงอย่างไร เวลาทำขึ้นมา เวลา มันถูกใจๆ มันก็ดีงามพักหนึ่ง เวลามันขัดใจ ขัดใจก็ทุกข์เกือบตาย อ้าว! ไหนว่าถูกใจ ถ้าถูกมัน ไปทุกข์ทำไมล่ะ เวลาถูกก็พอใจ เวลามันขัดใจมันก็ทุกข์...นี่มันไม่เป็นจริง

ถ้ามีสติปัญญาเสียหน่อย มีสติปัญญาเสียหน่อยมันต้องจับ มันต้องตรวจสอบ ต้องดูแล ทั้งนั้น ดีหรือชั่ว ดีก็ชื่นชม ชั่วก็ต้องกำจัด ชั่วก็ต้องแสวงหา ต้องมีวิธีการกระทำให้มันสิ้นไปได้ ถ้ามันสิ้นไปได้ สิ้นไปได้นะ

แต่นี้มันไม่ได้ให้มันสิ้นไป กิเลสมันพลิกมันแพลงมันหลบมันหลีกนะ เวลาเราทำคุณงาม ความดีขึ้นมามันหลบมันหลีก เวลาการกระทำ คนเราการกระทำถ้ามันยังไม่สมบูรณ์ขึ้นมา เวลาทำไปแล้ว “ว่างๆ ว่างๆ”

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเทศน์ว่าการมันไฉ่ๆ แต่คนมันไม่เข้าใจ

วิธีขุดคุ้ยหากิเลสนั้นเป็นงานอย่างหนึ่ง วิธีการใช้สติปัญญาขำมันทำลายมัน มันเป็นอีก อย่างหนึ่ง

เริ่มต้นจากวิธีที่ขุดคุ้ยหากิเลสเรื่องหนึ่ง

“กิเลสเป็นนามธรรม จะไปรู้มันได้อย่างไร จะไปเห็นมันได้อย่างไร มันเป็นนามธรรม กว่า กิเลสมันจะเกิดก็ต้องให้เกิดเหมือนผลไม้ เวลาผลไม้เวลามันเกิดเป็นช่อเป็นดอกแล้ว แล้วมันก็ เจริญไปข้างหน้า เจริญไปข้างหน้าเดี่ยวผลไม้ก็จะมาตกอยู่ข้างหน้า แล้วเราก็จะได้วิปัสสนา มัน”

ไอ้โฮ! แต่งนิยายเรื่องอะไรจะเนี่ย นี่เวลากิเลสมันแต่งให้

นี่มันบอกว่านี่มันคืออริยสัจ อริยสัจที่เราแต่งขึ้นมาเอง อู๋! มันร้อยแปด นี่ไง ปัญญาอย่างนี้หรือ มีปัญญาอย่างนี้ทั้งนั้นนะ ถ้ามันเป็นจริงๆ มันไม่เป็นสัจจะไม่เป็นความจริงใจ

ขณะที่มันแต่งนิยายขึ้นมาเนี่ยมันส่งออกแล้ว มันกำลังจะตกทะเลตายอยู่เนี่ยมันยังไม่รู้ตัวนะ

แต่เวลาชุดคู้หากิเลสๆ ชุดคู้หาที่มันหลอกมันลวง ที่มันส่งออกที่มันหลอกลวงให้เราวิ่งออกไปข้างนอก เอ็งจะเจอมันได้อย่างไร วิธีชุดคู้หากิเลส แต่วิธีชุดคู้คนไม่รู้จักหอรอก มันไม่เป็นหอรอก

มันจะไปเซเว่น หิวเมื่อไหร่มาเซเว่น มาได้เลย เซเว่นนี่พร้อม เมื่อไหร่ก็เจอกิเลส...จริงหรือวะ กิเลสมันเชื่อขนาดนั้นเชียวหรือ ถ้ากิเลสมันเชื่อขนาดนั้นนะมันไม่มีคนเกิดคนตายมากมหาศาลขนาดนี้

กิเลสมันฉลาดกว่าเอ็ง กิเลสมันฉลาดกว่านั้น มันไม่ใช่หิวเมื่อไหร่มาเซเว่น ไม่มี

กว่าจะเจอมันได้ กว่าจะชุดคู้มาได้ เพราะเซเว่นคือมันหลอก คนที่มีเงินมีทองขึ้นมาจะถ้ามันจับจ่ายใช้สอยฟุ่มเฟือยนะ ไปเซเว่น ไปเซเว่นซื้อทั้งหมดเลย เงินหมดกระเป๋า พอเงินหมดแล้ว เข้าเซเว่นเขาก็ไม่ให้เข้า มันเป็นไปได้ไม่หอรอกที่เซเว่นจะให้เอ็งเข้า เซเว่นจะให้เข้าเพราะเอ็งมีตังค์ ถ้าเอ็งไม่มีตังค์ละ

นี่เหมือนกัน ถ้าเอ็งทำความสงบของใจได้ เอ็งก็ยังมีความมั่นคงในใจของเอ็ง

ถ้าเอ็งทำความมั่นคงในหัวใจไม่ได้ สัมมะเลเทเมา ทุศีล ผิดศีล ข้อโกงเขา ทำลายเขาเพราะอะไรละ เพราะว่าฉันเกิดมาแล้วฉันเป็นคนทุกข์คนจน ฉันเกิดมาฉันไม่มีโอกาส นี่มันประชดตัวมันเอง มันทำร้ายตัวมันเอง นั้นนะเข้าเซเว่นใหม่ เซเว่นมันให้เข้าใหม่ นี่เวลากิเลสมันหลอกไม่รู้ตัวเลย

แต่พอเราจะรู้ทัน รู้ทันของเราได้นะ ถ้ารู้ทันของเรา เรามีอำนาจวาสนา

วันนี้วันพระ วันพระวันผู้ประเสริฐ ประเสริฐที่กลางหัวใจของเราเนี่ย แต่ที่เราเกิดมาแล้วเราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราเกิดมาเรามีพ่อแม่มีปู่มีย่ามีตาเมียยาย เรา

เกิดมาแล้วเราอยู่ในสังคมที่ไหน ประเพณีวัฒนธรรมอย่างใด เราจะทำคุณงามความดีในสังคม ประเพณีวัฒนธรรมนั้น เราจะไม่ไปคิดไม่ไปขวางเขา

แต่ถ้าหัวใจที่มันเจริญมันงอกงามขึ้นมา มันเจริญงอกงามเจริญขึ้นมาในใจของเรา ใจของเราที่งอกงามเจริญขึ้นมา เราทำได้

เขาก็ทำประโยชน์ของเขา เราก็ทำประโยชน์ของเรา แล้วประโยชน์ที่ดีขึ้นไปกว่านี้ ประโยชน์ที่เราปล่อยแล้วหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ หายใจเข้าลึกๆ หายใจออกลึกๆ คือการภาวนา การภาวนาคือจะฝึกหัดสติปัญญา

ถ้ามีสติปัญญานะ ปัญญาเป็นสิ่งที่มีความค่า ถ้ามีปัญญาที่ไหน ถ้ามนุษย์ทุกคนมีปัญญาขึ้นมา

๑. จะไม่เป็นเหยื่อของสังคมโลก

๒. มันจะทำตัวมันเองให้เป็นคนดีใจ

ถ้ามันมีปัญญาขึ้นมามันจะทำชั่ว นี่หรือคนที่มีปัญญา นี่หรือ มันจะคอยเตือนตัวมันเอง ใจว่าเราทำอย่างนี้ไม่ได้ เราทำสิ่งชั่วร้ายไม่ได้ เรากว่าจะได้เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์นี้มีคุณค่าขนาดนั้น แล้วเราไปทำสิ่งชั่วร้ายให้มันเกิดต่ำต้อยไปทำไม

ถ้ามันจะทุกข์มันจะยาก มันจะทุกข์ยากเพราะเวรกรรมของเรา เราสร้างของเรา มา เราจะทำคุณงามความดีของเรา เราจะกีดพันทของเรา ถ้าเรากีดพันทของเรา ทำคุณงามความดีของเราต่อเนื่องไปๆ สักวันหนึ่งถ้าเวรกรรมมันเบาบาง มันจะตอบสนองให้เราประสบความสำเร็จของเราขึ้นมาได้บ้าง ถ้ามันยังไม่ได้บ้าง เราก็กีดพันท

เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา คนที่เกิดเป็นมนุษย์แล้วเกิดได้พบพระพุทธศาสนาหาได้ยาก คูสิ ประชากรในโลกนี้ที่พันล้านคน พระพุทธศาสนาในเมืองไทยไม่ถึงร้อยล้าน แล้วในทั้งโลกมีเท่าไร

พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งเสรีภาพ ศาสนาแห่งอิสรภาพ ไม่มีการกดขี่ข่มเหง ลัทธิศาสนาอื่นเขามีการกดขี่ข่มเหงโดยที่พวกเราไม่รู้ เขาพอใจเขาก็ยอมให้กดขี่ข่มเหงกัน

แต่ของเรานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ คนที่ยังไม่เชื่อฟัง ยังไม่เชื่อยังไม่เห็นผลก็ให้ฝึกหัดเรื่องของท่าน เรื่องของท่านเรื่องของการกระทำให้คนมีมาตรฐานขึ้นมา พอมีมาตรฐานขึ้นมา ให้ฝึกหัดมีศีล มีสมาธิ มีปัญญา

นี่พระพุทธศาสนานะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีคุณค่าขนาดไหน การเกิดเป็นมนุษย์นี้ ถ้ามันจะทุกข์มันจะยาก มันจะทุกข์ยากก็เพราะเวรเพราะกรรม ก็เราเชื่อพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เพราะเราเชื่อ เราเชื่อในปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเชื่อเรื่องเวรเรื่องกรรมไง ถ้าเรื่องเวรเรื่องกรรม ในปัจจุบันนี้เราก็ทุกข์ก็ยากอยู่ขนาดนี้ แล้วเราก็จะตะปัดตะบันทำให้มันทุกข์มันยากมากไปกว่านี้ เราโง่หรือเราฉลาดละ

ถ้าเราฉลาดเราต้องมีความมั่นใจของเรา เรามั่นใจในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ของเรา แล้วเราจะทำคุณงามความดีของเรา ถ้ามันจะประสบความสำเร็จ ถ้ามันแก้ไขชีวิตเราได้เราก็จะแก้ไข ถ้ามันยังแก้ไขชีวิตเราไม่ได้เราก็จะกีดพันทน เห็นไหม ชนดิธรรมๆ มันต้องมีความอดทน มีการกระทำไง

เวลาพระเราเวลาภาวนา เวลามันเจ็บมันปวดมันทุกข์มันยากขึ้นมาอย่างกับไฟมันเผาทั้งตนนะ เขายังสู้กับมัน ต่อสู้กับมัน ถ้าจิตมันสงบได้เหมือนกับมันรุ่มเย็น ดุติ น้ำมันดับไฟในใจของเราได้มันสงบแค่นั้น นั่นเป็นธรรมโอสถ ธรรมโอสถถ้ามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นคือเกิดขึ้นจากภายใน

แต่ถ้าภายนอก ภายนอกคือชีวิตประจำวันของเรา เวลาประพฤติปฏิบัติธรรมก็ “ประพฤติปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน ประพฤติปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน”

ชีวิตประจำวันมันก็ ๒๔ ชั่วโมง พระพุทธศาสนาสองพันกว่าปีแล้วนะเว้ย มันจะมา ๒๔ ชั่วโมงได้อย่างไร นี่สองพันกว่าปีมาแล้ว แต่เอ็งทำก็ทำความจริงขึ้นมาสิ พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมา

ถ้าเป็นความจริง พ้นจากกาลเวลา จิตเวลาพ้นแล้วพ้นจากกาลเวลา กาลเวลาจะอยู่ของมันนั่นนะ เหนือโลกเหนือสงสาร เหนือกาลเวลาใดๆ ทั้งสิ้น

นาฬิกาเสียก็ไปซ่อมที่ร้านซ่อม แต่นาฬิกาหัวใจเราได้ดับแล้ว เราถอดพลังงานในนาฬิกาของใจแล้ว ใจเราไม่มีเวลาอีกแล้ว มันเป็นไปโดยสัจจะเป็นความจริงอันนั้น

นี่ไง วันนี้วันพระตรงกับวันไหว้ วันพระเราก็ประพฤติปฏิบัติดี เอาความจริง เป็นชาวพุทธแท้ล่ะ

เที่ยวไปบอกเขานะ คูญ! ไหว้เจ้าก็เป็นอย่างนั้น ไหว้नीก็เป็นอย่างนั้น

แต่เอ็งไม่เห็นภาวนาเลย เอ็งยังอยากไหว้เจ้ากับเขาด้วย เพราะคนไหว้เจ้ารวนนะเว้ย เอ็งไม่ไหว้เจ้าเอ็งทุกข์จนขี้ญี่ใจนะ แล้วเที่ยวไปตีไปตียันแต่ข้างนอก แต่เราไม่เคยรู้เคยเห็นเอาความจริงในใจเราเลย เราไม่เคยได้เป็นพุทธแท้ๆ นี่เลย

ถ้าเป็นพุทธแท้ เราพยายามฝึกหัดพยายามค้นคว้าของเราละ ให้มันสมบูรณ์เป็นประเพณีวัฒนธรรม

ถ้าเขาทำความดี สาธุ ระลึกถึงปู่ย่าตายาย ระลึกถึงญาติของตน การเกิดมามันเป็นพันธกรรมก็สาธุ

แต่เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้ามันเป็นความจริงนะ ถ้ามันไม่ถือมงคลตื่นข่าว ถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ตามความเป็นจริง

คำว่า “พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์” พระธรรมคือสัจธรรม คือศีล คือสมาธิ คือภาวนา ถ้ามันมีศีลจริง มันมีอยู่จริงในใจ เขาอนุโมทนาสาธุทั้งนั้นล่ะ เราไม่ต้องไปตีกลองร้องปาว กลองจัญไรมันตีปังๆๆ อยากให้เขาได้ยินใจ

ไม่ต้องตี การตื่นคือการโฆษณาชวนเชื่อ ถ้าเป็นความจริง ความจริงในใจของตน ถ้าเป็นความจริงในใจของตน พระพุทธศาสนายอดเยี่ยมอย่างนี้ เป็นศาสนาแห่งเสรีภาพ เป็นศาสนาแห่งภราดรภาพ ไม่กดขี่ข่มเหงเหยียบย่ำใคร มันเป็นความจริงในใจดวงนั้น เอวัง